

Termin	Skoleår 23/24
Institution	Teknisk Gymnasium Silkeborg
Uddannelse	Htx
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Mathilde Noer
Hold	3v

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Krig - grundforløb
Titel 2	Identitet og selvscenesættelse
Titel 3	Making, breaking og faking news: Medier og nyheder i digitaliseringens tidsalder
Titel 4	På kanten
Titel 5	Kampagner og retorik
Titel 6	Køn, kærlighed og dating 1: litteratur i oplysningstiden og romantikken
Titel 7	Det optimerede menneske
Titel 8	Science fiction: samtidens fremtid
Titel 9	Krop, sygdom og sundhed
Titel 10:	Køn, kærlighed og dating 2: Det moderne gennembrud

Titel 11	Hvad griner du af: Humor og Sprog
-----------------	-----------------------------------

Titel 1	Krig - grundforløb
Indhold	<p>Kernestof: Digt: ”Skæbne” (Morten Nielsen 1945) Fabel: ”Krig mellem Leopard og Tigre” (Ludvig Holberg 1751) Digt: ”Definitioner” (Halfdan Rasmussen 1963) Uddrag af roman: <i>Tine</i> (Herman Bang 1889) Uddrag af tv-serie: afsnit 4, sæson 1 af <i>1864</i> (Ole Bornedal 2014)</p>

	<p>Uddrag af roman: <i>Jeg er en hær</i> (Lars Husum 2010) Afsnit af dokumentarserie: Fjendeland Sæson 1, afsnit 1 (DR.TV 2019) https://www.dr.dk/drtv/se/fjendeland 86938 Uddrag af drama: <i>Krigen har ikke et kvindeligt ansigt</i> (Svetlana Aleksijevitj 1985) https://begrebdansk.ibog.dansklf.dk/?id=384&loopRedirect=1 Teatertur: <i>Krigen har ikke et kvindeligt ansigt</i>, Musikteateret Silkeborg. Artikel: ”Massiv historikerkritik af Bornedals storserie” i <i>Berlingske</i> (Bent Blüdnikow Og Kristian Lindberg 2014) https://www.berlingske.dk/kultur/massiv-historikerkritik-af-bornedals-storserie</p> <p>Supplerende stof: Video: ”Krigen i 1864 - kort fortalt” (dansk mindretals historie 2019) https://www.youtube.com/watch?v=DQ1FE3esiL8 Hjemmeside: ”Dansk sprognævn- kommaregler” https://dsn.dk/hjaelp-til-dansk/kommaoeverelser/komma-det-korte-overblik/ Uddrag af bog: ”Ordklasser”, ”Semantiske felter”, ”sætningsopbygning”, ”fortæller”, ”dokumentarfilm”, ”argumentation” i <i>Håndbog til Danske</i> (ibog) https://hbdansk.systeme.dk/?id=125</p> <p>Anmeldelser af teaterstykker: https://www.kulturkupeen.dk/krigen-har-ikke-et-kvindeligt-ansigt-turne/</p>
--	--

	http://www.mortenbuckhoj.dk/442888402/6802797/posting/krigen-har-ikke-et-kvindeligt-ansigt http://gregersdh.dk/krigen-har-ikke-et-kvindeligt-ansigt-teater-zebu-13-8-2019/
Omfang	15 moduler (å 90 min)
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge - analysere og fortolke fiktive tekster - analysere og vurdere ikke-fiktive tekster - navigere i store tekstmængder samt udvælge og anvende tekster kvalificeret og med dokumentation - demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder. <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dansk sprog, sproglig variation og faglige udtryksformer, herunder naturvidenskabeligt og teknologisk fagsprog
	<ul style="list-style-type: none"> - mangfoldige litterære genrer - billeder, film og øvrige multimodale tekster - mindst én folkevise og én tekst af hver af følgende forfattere: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg - Tekster med relevans for teknologisk dannelse - oversatte tekster, der bidrager til at perspektivere dansksprogede tekster i en nordisk, europæisk eller global sammenhæng - litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/pararbejde/gruppearbejde/individuel arbejde/skriftligt arbejde
Titel 2	Identitet og selvscenesættelse

Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kortfilm: <i>Noah</i> (17 min.) (Cederberg/Woodman 2014) https://vimeo.com/65935223 - Artikel: ”Nå, nok om mig, hvad med dig; hvad synes du om mig?” <i>Politiken</i> (Vincent F. Hendricks 18. juli 2013) - Artikel: ”Jeg skriver jo ikke selv, at jeg er smuk”, <i>Information</i> (Malene Charlotte Larsen 4. august 2012.) - Novelle: ”Biller” (Charlotte Weitze 1996) - Novelle: ”Origami” (Jakob Ejersbo 2000). - Novelle: ”De tre veninder” (Jesper Wung-Sung 2000) - Digt: ”Det blev os pålagt” (Klaus Rifbjerg 1960) - Digt: ”Jeg ved ikke om den slags tanker er normale” (Hørslev 2009) - Digt: ”Barndom” (Yahya Hassan 2013) - Uddrag af dokumentarserie: ”Ses bitch” episode 1, sæson 1 <i>Se på mig</i> (DR TV 2021) https://www.dr.dk/drtv/se/se-paa-mig -ses-bitch 263754 - Film: <i>Druk</i> (Vinterberg 2029) <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uddrag af bog: ”Litteratur – afsnit 3.” i <i>Håndbog til dansk</i> (ibog) https://hbdansk.systeme.dk/?id=124 - Uddrag af bog: ”Selvbiografier: fiktion eller fakta” i <i>Brug Litteraturhistorien</i> (ibog) https://bl.systeme.dk/?id=266 - Uddrag af bog: ”Frontstage, backstage, middle region” i <i>Dig og digital dannelse i dansk</i> (ibog) https://digogdigitaldannelsaidansk.ibog.gyldendal.dk/index.php?id=153&loopRedirect=1 - Uddrag af bog: ”Socialisering og identitetsdannelse” i <i>Samfundsfag C, kapitel 11</i>. https://samfundsfag-c.systeme.dk/index.php?id=582#c3584 (ibog) - Lærerproducerede materiale om Freuds forsvarsmekanismer og udviklingsstadier - Lærerproduceret materiale om paratekst.
Omfang	14 lektioner (à 90 min)
Særlige fokuspunkter	Forløbet har lagt vægt på litteraturanalyse, og hvordan skønlitterære tekster tematisere identitet i et senmoderne samfund. Her er der arbejdet med Freuds personlighedsmodel og Goffmanns forskellige ’stages’ ift., hvordan man som et ungt menneske agerer i en verden præget af sociale medier. I arbejdet med litteraturanalyse har eleverne også arbejdet med nyere litteraturs tendens og forfatteres brug af autofiktion og selvscenestillelse.

	<p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analysere og fortolke fiktive tekster - demonstrere kendskab til tendenser i samtidens danske litteratur og medier, herunder samspil med internationale strømninger - demonstrere kendskab til digitale mediers indhold og funktion samt indsigt i tilhørende etiske problemstillinger - demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder. - perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, naturfaglige, teknologiske og erhvervsrelaterede sammenhænge <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mangfoldige litterære genrer - billeder, film og øvrige multimodale tekster - digitale kommunikationsformer, herunder sociale medier - tekster med relevans for teknologisk dannelse - danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder - mindst én folkeviser og én tekst af hver af følgende forfattere: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg - mindst seks værker med genremæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlitterære værker - litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder
Væsentligste arbejdsformer	klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/gruppearbejde/pararbejde/individuelt arbejde/elevpræsentationer

Titel 3	Making, Breaking og faking news: Medier og nyheder i digitaliseringens tidsalder
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dokumentar: ”Ryd forsiden: dødstrusler og deadlines” (DR 2019) - https://www.dr.dk/drtv/se/ryd-forsiden_-doedstrusler-og-deadlines_147965 - Debatindlæg: ”Det er vanskeligt at dyrke sin sårbarhed, når man konstant stemples som ballademager eller terrorist” i <i>Politiken</i> (Jinan Hammoude og Fatima Al-Shamasnah 2021)

	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel: ”Og hele månen blev som blod” i <i>Berlingske</i> (Poul Høi 2001) - Artikel: ”Havene opvarmes af det, der svarer til tre atombomber i sekundet” i <i>Politiken</i> (Adam Hannestad 2019) <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uddrag af bog: ”Avisjournalistik – afsnit 5.1” i <i>Håndbog til dansk</i> - https://hbdansk.systeme.dk/?id=218#c667 - Lærerproduceret materiale om journalistisk sprog, billedsprog, fotojournalistik, vinkling, artiklers indre komposition og det retoriske pentagram - Elevproducerede oplæg om: Indlandsstof og Udlandsstof; Kulturstof, meningsstof/opinionsstof og petitstof; Omnibusavis og lokalaviser; Tabloidaviser og nicheaviser; Nyhedsjournalistik; Dybdybende journalistik; New journalism/narrativ journalistik; Fake news
Omfang	10 lektioner (å 90 min)
Særlige fokuspunkter	<p>Eleverne har i dette forløb arbejdet med journalistiske genrer og journalistisk kommunikation. I forbindelse med dette har eleverne stået for forskellige oplæg, hvor de skulle præsentere centrale elementer inden for journalistikkens verden. Dertil har eleverne været på virksomhedsbesøg på Midtjyllands Avis for at høre fra avisens chefredaktør og journalister, hvordan man driver en avis og skriver journalistik.</p> <p>Formål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt - demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion, herunder anvende grammatisk terminologi - demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge - analysere og vurdere ikke-fiktive tekste - demonstrere kendskab til tendenser i samtidens danske litteratur og medier, herunder samspil med internationale strømninger - demonstrere kendskab til digitale mediers indhold og funktion samt indsigt i tilhørende etiske problemstillinger

	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dansk sprog, sproglig variation og faglige udtryksformer, herunder naturvidenskabeligt og teknologisk fagsprog - billeder, film og øvrige multimodale tekster. - sagtekster, herunder journalistik, politiske tekster, populærvidenskabelig formidling og erhvervsrelaterede tekster - litteratur-, sprog- og <u>medieanalytiske begreber og metoder</u> - litteratur-, sprog- og <u>mediehistorie</u>
Væsentligste arbejdsformer	klasseundervisning/gruppearbejde/pararbejde/individuel arbejde/elevpræsentationer

Titel 4	På kanten
Indhold	<p>Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none"> - Novelle: ”Nådsensbrød” (Henrik Pontoppidan 1887) - Novelle: ”Lønningsdag (en idyl)” (Martin Andersen Nexø 1900) - Novelle: ”Agerhønen” (Martin A. Hansen 1947) - Novelle: ”Aften” (Tove Ditlevsen 1952) - Novelle: ”Den lange ventetid” (Bettina Gram og Gitte Pedersen 2011) - Folkeviser: ”Erik Skammelsen” (Ukendt forfatter) - Roman: <i>Barndommens gade</i> (Tove Ditlevsen 1943) - Film: <i>Flugt</i> (Jonas Poher Rasmussen 2021) - https://www.dfi.dk/viden-om-film/filmdatabasen/film/flee - Sang: ”Det er samfundet skyld” (TV2 1994) - Debatindlæg: ”Muslimer skal ikke integreres – de skal sendes hjem” i <i>Information</i> (Rasmus Paludan 2019) <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Video: ”Det moderne gennembrud” (Søren Vrist Christensen 2018) - https://www.youtube.com/watch?v=Uy29WdY7IYE

	<ul style="list-style-type: none"> - Video: "Folkeviser" (Søren Vrist Christensen 2018) - https://www.youtube.com/watch?v=mdo-GB29g8 - Video: "Øgendahl og de store forfattere: Tove Ditlevsen" (DR 2018) - https://www.dr.dk/skole/dansk/tove-ditlevsen - Uddrag af bog: "Standardsprog og sprogvariationer" i <i>Jeg er sprog</i> - https://jegersprog.systime.dk/?id=176 - Artikel: "Den animerede danske dokumentarfilm 'Flugt' er perfekt filmkunst" i <i>Information</i> (Katrine Hornstrup Yde 2021) - https://www.information.dk/kultur/anmeldelse/2021/06/animerede-danske-dokumentarfilm-flugt-perfekt-filmkunst - Uddrag af bog: "Sproglige billeder 4.2" i <i>Håndbog til dansk</i> - https://hbdansk.systime.dk/?id=188 - Lærerproduceret materiale om sprog og diskurs <i>Inspireret af Heine Andersen & Lars Bo Kaspersen (red): Klassisk og moderne samfundsteori, Hans Reitzels Forlag, 2005 s.182-189.</i>
Omfang	15 moduler (à 90 min)
Særlige fokuspunkter	<p>Forløbet har tematiseret at være 'på kanten' i litteraturen og samfundet. I første del af forløbet har eleverne arbejdet med litteraturanalyse og billedsprog, og bl.a. igennem en værklæsning af Tove Ditlevsens <i>Barndommens gade</i> er klassen blevet introduceret til socialrealisme. I forløbets anden del er eleverne blevet præsenteret for diskursanalyse. Her har fokuset været på, hvordan flygtninge bliver fremstillet i medierne eller diskuteret i samfundet. Herunder er eleverne også blevet introduceret til forskellige sproglige variationer såsom etnolekter, kronolekter og sociolekter som et middel til at forstå, hvordan man kan skille sig ud, men også danne et fællesskab med udgangspunkt i ens sprog.</p> <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge - analysere og fortolke fiktive tekster - analysere og vurdere ikke-fiktive tekster - perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, naturfaglige, teknologiske og erhvervsrelaterede sammenhænge - demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden - navigere i store tekstmængder samt udvælge og anvende tekster kvalificeret og med dokumentation

	<ul style="list-style-type: none"> - demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder. <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dansk sprog, sproglig variation og faglige udtryksformer, herunder naturvidenskabeligt og teknologisk fagsprog - mangfoldige litterære genrer - billeder, film og øvrige multimodale tekster - mindst én folkevis og én tekst af hver af følgende forfattere: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg - mindst seks værker med genre-mæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlitterære værker - litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder
Væsentligste arbejdsformer	klasseundervisning/grupperarbejde/elevpræsentation/pararbejde/individuel arbejde/skriftligt arbejde

Titel 5	Kampagner og retorik
Indhold	<p>Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none"> - Video: ”Sænk farten – bare lidt” (Rådet for sikker trafik) - https://www.sikkertrafik.dk/kampagner/saenk-farten - video: ”Teenager i trafikken” (Rådet for sikker trafik) - https://www.sikkertrafik.dk/kampagner/teenager-i-trafikken - Video: ”Yousee web tv” (Yousee) (https://www.youtube.com/watch?v=DhonFjjWetw) - Sang: ”se mig lige nu” (gulddreng, 2016) - Billede: ”tænd for en anden verden” (@reolen) - Billede: ”Nul putte” (kampagne mod buræg), (Kvickly: 2018) - Billede: ”valget er dit” (kampagne mod buræg), (Superbrugsen 2018) - Billede: <i>Dyrevennen</i> (Dyrenes beskyttelse, forside, nr.3, 2013) - Billede: ”I want you for the US army” (J.M Flagg 1917) - Valgvideoer: <ul style="list-style-type: none"> o Alternativet https://www.youtube.com/watch?v=cm68P6Jaj7I o Socialdemokratiet https://www.youtube.com/watch?v=T6Yvcl_lm44 o Liberal Alliance https://www.youtube.com/watch?v=o29dPGCy64E o Det Konservative Folkeparti https://www.youtube.com/watch?v=PHSa70u0CzI o Enhedslisten https://www.youtube.com/watch?v=BqYGZTNv3Wk

- o Venstre <https://www.youtube.com/watch?v=xwlnBTpSWVw>

Supplerende stof

- Artikel: "Lasswells kommunikationsmodel" <https://dansksiderne.dk/index.php?id=5791>
- Artikel: "Appelformerne", (Jørgen Bøge: 2016) https://dansksiderne.dk/fileadmin/user_upload/filarkiv/dansksiderne/pdf-filer/Appelformer.pdf
- Artikel: "Argumenttyper" (lærere på Espergærde Gymnasium og hf 2011)
- <https://dansksiderne.dk/index.php?id=2979#c16790>
- Video: "Toulmins argumentationsmodel" (Rune Degn 2014)
- <https://www.youtube.com/watch?v=hsxDMoz9Tj0>
- Uddrag af bog: Analyse og vurdering af reklamer (Håndbog til dansk, afsnit 5.6)
- Artikel: Fra en til fem stjerner: Her er de bedste og dårligste politiske kampagner (DR, 2015) <https://www.dr.dk/nyheder/kultur/medier/fra-en-til-fem-stjerner-her-er-de-bedste-og-daarligste-politiske-kampagner-0>
lærerproduceret materiale om sproglige virkemidler og talehandlinger

Omfang	
Særlige fokuspunkter	<p>Eleverne har i dette forløb centreret deres arbejde på argumentation, retorik og kommunikation samt forskellige kampagnetyper. I dette forløb har de udvidet deres forståelse for, hvordan man argumenterer og overbeviser en modtager, samt hvordan man bruger sprog og visuelle virkemidler til at styrke ens budskab. Eleverne har selv arbejdet multimodalt med at lave deres egen politiske kampagne og arbejdet i dybden med modtagerrettet kommunikation.</p> <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge - anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere - analysere og vurdere ikke-fiktive tekster - demonstrere kendskab til digitale mediers indhold og funktion samt indsigt i tilhørende etiske problemstillinger - demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - billeder, film og øvrige multimodale tekster - sagtekster, herunder journalistik, politiske tekster, populærvidenskabelig formidling og erhvervsrelaterede tekster

	<ul style="list-style-type: none"> - digitale kommunikationsformer, herunder sociale medier - oversatte tekster, der bidrager til at perspektivere dansksprogede tekster i en nordisk, europæisk eller global sammenhæng - litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder
--	--

Væsentligste arbejdsformer	klasseundervisning/grupperarbejde/pararbejde/individuel arbejde/stationsarbejde
-----------------------------------	---

Titel 6	Køn, kærlighed og dating 1: litteratur i oplysningstiden og romantikken
Indhold	<p>Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uddrag af bog: ”Kokleku” i <i>Niels Klims underjordiske rejse</i> (Ludvig Holberg 1741) - Digt: ”Zille Hans Dotter” (Ludvig Holberg 1721) - Musikvideo: ”vindens farver” (Pocahontas 1995) - https://www.youtube.com/watch?v=33Hopu96eLI - Sang: ”Danmarks trøst” (Grundtvig 1820). - Digt: ”Indvielsen” (Schack Von Staffeldt 1804) - Digt: ”Råd til unge ægtemænd” (Adam Oehlenschläger 1800-tallet) - Digt: ”Min skat” (Christian Winther 1858) - Novelle: ”Skyggen” (H.C. Andersen 1847) - Novelle: ”Hyrdinden og Skorstensfejeren (H.C. Andersen 1845) - Værk: ”Sildig Opvaagen” (St.St. Blicher 1828) <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uddrag fra bog: ”Om begrebet litteraturhistorie” i <i>Litteraturhistorien på langs og tværs</i> - Video: ”Oplysningstiden” (Rita Merza 2013) https://www.youtube.com/watch?v=IHICCP7hH6I&ucbcb=1 - Video: ”Romantikken og universalromantik” (Søren Vrist Christensen) youtube.com/watch?v=Dc0lD6CxFnc - Video: ”Nyplatonisme” (Søren Vrist Christensen) https://www.youtube.com/watch?v=PKRHpeFuCCc - Uddrag af bog: ”Litterær analyse af digte” i <i>Håndbog til dansk</i> - https://hbdansk.systeme.dk/?id=195 - Video: ”Nationalromantik” af (Søren Vrist Christensen) - https://www.youtube.com/watch?v=OB4tZm7hIp0

	<ul style="list-style-type: none"> - Video: "biedermeier" (Søren Vrist Christensen) - https://www.youtube.com/watch?v=XDFb3R7U714 - Artikel: "Blichers fortællere" (Sune Auken for Dansk Litteraturs Historie) - Uddrag af bog: "Dobbeltgængermotivet" i <i>Litteraturens veje</i> https://litteraturensveje.systeme.dk/?id=600
--	--

Omfang	
Særlige fokuspunkter	<p>Eleverne har i dette litteraturhistoriske forløb beskæftiget sig med, hvordan kønsroller og kærlighed bliver fremstillet i primært oplysningstiden og romantikken. Fokusset har dog primært været på romantikken og dens fire understrømninger; universalromantikken, nationalromantikken, biedermeier-romantik og romantismen.</p> <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge - analysere og fortolke fiktive tekster - perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, naturfaglige, teknologiske og erhvervsrelaterede sammenhænge - demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden - demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mangfoldige litterære genrer - danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder (herunder oplysningstiden og romantikken) - mindst én folkeviser og én tekst af hver af følgende forfattere: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg - mindst seks værker med genremæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlitterære værker (Herunder "Sildig opvaagen" af St.St. Blicher) - litteratur-, sprog- og mediehistorie.

Væsentligste arbejdsformer	klasseundervisning/gruppearbejde/pararbejde/individuel arbejde/skriftligt arbejde
-----------------------------------	---

Titel 7	Det optimerede menneske (del af dansk-idéhistorieforløb)
Indhold	<p>Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dokumentar: Verdens første cyborg (DR 2019) - https://www.dr.dk/drtv/program/verdens-foerste-cyborg_214142 - Novelle: "Næde de færgen" (Johannes V. Jensen 1925) - Novelle: "Patienten" (Peter Seeberg 1962) - Digt: "Motor" (Klaus Rifbjerg 1956) - Artikel: "Biler, toiletter og medicin er designet til mænd" (Torben Sangild for ZETLAND 2021) - Afsnit af tv-serie: "San Junipero" i <i>Black Mirror</i> (Harris 2016) <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Video: uddrag fra <i>Blair Witch Project</i> (1999) https://www.youtube.com/watch?v=cmYsRcLMvO8 - Video: uddrag fra <i>The Rise of Skynwalker</i> (2019) https://www.youtube.com/watch?v=yrcgRamVOSQ - Uddrag fra bog: "Kontrakter, koder og genre" i Håndbog til dansk. https://hbdansk.systemtime.dk/?id=123 - Uddrag fra bog: "Dokumentar - Afsnit 5.2" i Håndbogen til dansk https://hbdansk.systemtime.dk/?id=123 - Artikel: "Hvad er etik" (etisk råd 2013) https://www.etiskraad.dk/etiske-temaer/introduktion-til-etik/undervisning-til-gymnasieskolen/hvad-er-etik - Lærerproducerede ark om 'teknologisynt' og 'etiske retninger'

Omfang	
Særlige fokuspunkter	<p>Dette forløbs fokus var at introducere eleverne til deres dansk-idéhistorieopgave, hvor de igennem læsninger af tekster med forskellige menneske-optimerende teknologier fik et indblik i hvilke teknologisynt, forskellige tekster kan have. Dette foregik i samspil med idéhistorie, der tilføjede en historisk dimension på de teknologier og holdninger, der kom til udtryk i teksterne. Et særligt fokus i dette forløb var dokumentarfilmen som genre.</p> <p>Indlagt i dette forløb er elevernes obligatoriske skriftlighedsforløb.</p> <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt - demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion, herunder anvende grammatisk terminolog

	<ul style="list-style-type: none"> - anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere - analysere og fortolke fiktive tekster - analysere og vurdere ikke-fiktive tekster - perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, naturfaglige, teknologiske og erhvervsrelaterede sammenhænge - demonstrere kendskab til tendenser i samtidens danske litteratur og medier, herunder samspil med internationale strømninger - demonstrere kendskab til digitale mediers indhold og funktion samt indsigt i tilhørende etiske problemstillinger - navigere i store tekstmængder samt udvælge og anvende tekster kvalificeret og med dokumentation - demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder. <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dansk sprog, sproglig variation og faglige udtryksformer, herunder naturvidenskabeligt og teknologisk fagsprog - sagtekster, herunder journalistik, politiske tekster, populærvidenskabelig formidling og erhvervsrelaterede tekster - billeder, film og øvrige multimodale tekster - mindst én folkeviser og én tekst af hver af følgende forfattere: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg - mindst seks værker med genremæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlitterære værker (Herunder dokumentaren: <i>Verdens første cyborg</i>) - - tekster med relevans for teknologisk dannelse
--	---

Væsentligste arbejdsformer	klasseundervisning/gruppearbejde/pararbejde/individuel arbejde/tværfagligt samarbejde med idéhistorie
-----------------------------------	---

Titel 8	Science fiction: samtidens fremtid
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Artikel: ”Det er en mærkelig realisme, men det er også en mærkelig virkelighed” (M. Mouritzen 2020) – <i>Atlas</i> - Novelle: ”Grim og dum” (Grethe Holm 1983) - Novelle: ”Aarhus Rådhus” (Pablo Llabrás 2019) fra <i>Zombierådhus</i> - Novelle: ”Esbjerg Rådhus” (Pablo Llabrás 2019) fra <i>Zombierådhus</i> - Film: <i>QEDA</i> (Max Kestner 2017) - Novelle: ”Arbejde for alle” (Anders Bodelsen 1984)

	<ul style="list-style-type: none"> - Novelle: ”Skabt for hinanden” (Svend Aage Madsen 1995) - Novelle: ”Den umulige planet” (Phillip K. Dick 1955) - Debatindlæg: ” Kaspar Colling kigger ud i fremtiden: Vi når ikke at kende verden, før den er forandret” (Kaspar Colling Nielsen 2017) – <i>Politiken</i> - Grafisk roman: <i>Nydanskerne</i> (Clarke 2018) <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Artikel: ”Science fiction som brobygger” (Mathias Clasen 2005) - <i>Jyllands-Posten</i> - Lærerproducerede powerpoints og dokumenter om science fiction
--	--

Omfang	
Særlige fokuspunkter	<p>Det centrale udgangspunkt i dette forløb har været science fiction-litteraturens egenskab til at sætte kritisk fokus på samfundsstrukturelle og teknologiske ændringer. Her byggede vi på Darko Suvin's begreber som 'novum' og 'kognitiv fremmedgørelse' for at undersøge, hvordan litteratur kan sige noget om forfatterens samtid. I forløbet har eleverne repeteret deres evne til at analysere fiktive såvel som argumenterende tekster.</p> <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge - anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere - analysere og fortolke fiktive tekster - analysere og vurdere ikke-fiktive tekster - perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, naturfaglige, teknologiske og erhvervsrelaterede sammenhænge - demonstrere kendskab til tendenser i samtidens danske litteratur og medier, herunder samspil med internationale strømninger - demonstrere kendskab til digitale mediers indhold og funktion samt indsigt i tilhørende etiske problemstillinger - demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dansk sprog, sproglig variation og faglige udtryksformer, herunder naturvidenskabeligt og teknologisk fagsprog - billeder, film og øvrige multimodale tekster - danske tekster fra de seneste 20 år - Tekster med relevans for teknologisk dannelse - oversatte tekster, der bidrager til at perspektivere dansksprogede tekster i en nordisk, europæisk eller global sammenhæng - litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder

--	--

Væsentligste arbejdsformer	klasseundervisning/gruppearbejde/pararbejde/individuel arbejde/dialogcirkel
-----------------------------------	---

Titel 9	Krop, sygdom og sundhed
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Digt: "Så mange diagnoser" (Mikael Josephsen 2016) - Digt: "Det blomstrende slagsmål" (Tom Kristensen 1920) - Artikel: "Cellerne kurerer selv sygdomme" i <i>Illustreret videnskab</i> (2021) - Kronik: "Sæt dog prisen på smøger og sprut op" af Camilla Noelle Rathcke i <i>Politiken</i> (1/12 - 2021) - Kronik: "Om Nye Og Gamle Bryster" af Birgitte Baadegaard i <i>Jyllands-Posten</i> (14/10-2012) - Kronik: "Eksperter: Hver fjerde voksne dansker lever med kroniske smerter. Hvorfor ignorerer politikerne problemet?" af Cecilie Vængebjerg, Dorte Kongerslev, Torsten Jonsson, Winnie Schmelling i <i>Politiken</i> (22/7 - 2021) - Novelle: "Sorgens have" (Caroline Minor 2017) - Novelle: "Ringene" (Karen Blixen 1958) - Radiodrama: "Ringene" (Merete Pryds Helle 2009) - Tv-serie: Episode 9, sæson 3 (<i>SKAM</i> 2016) <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uddrag af fagbog: "Litterære genrer 3.6 - digt" i <i>Håndbog til dansk</i> - https://hbdansk.systeme.dk/?id=172 - Uddrag af fagbog: "Diskursanalyse" af <i>Håndbog til dansk</i> - https://hbdansk.systeme.dk/?id=202 - Uddrag af fagbog: "Faglig formidling og kommunikationssituationen" i <i>Grundbog i retorik</i> - https://grundbogiretorik.systeme.dk/index.php?id=171#c517

	<ul style="list-style-type: none"> - Lærerproduceret ark: "Sprog og diskurs" Inspireret af Heine Andersen & Lars Bo Kaspersen (red): <i>Klassisk og moderne samfundsteori</i>, Hans Reitzels Forlag, 2005 s.182-189.
--	---

Omfang	
Særlige fokuspunkter	<p>I dette forløb har eleverne læst argumenterende og litterære tekster, som knytter sig til tematikken 'krop, sygdom og sundhed', hvor de bygger videre på deres viden om diskursanalyse, retorik og digtanalyse. Fokus har været på både fysiske og mentale sygdomme, og hvordan man som samfund er med til at bestemme, hvordan opfattelsen krop og sundhed skal være. Dette forløb er også kørt i forlængelse med studieområdet "Velfærdsproblematikker", hvor eleverne har arbejdet med at skrive kronikker inden for deres teknikfag.</p> <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt - demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge - analysere og fortolke fiktive tekster - analysere og vurdere ikke-fiktive tekster - perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, naturfaglige, teknologiske og erhvervsrelaterede sammenhænge - navigere i store tekstmængder samt udvælge og anvende tekster kvalificeret og med dokumentation - demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder. <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dansk sprog, sproglig variation og faglige udtryksformer, herunder naturvidenskabeligt og teknologisk fagsprog - mangfoldige litterære genrer - billeder, film og øvrige multimodale tekster - sagtekster, herunder journalistik, politiske tekster, populærvidenskabelig formidling og erhvervsrelaterede tekster - mindst én folkevise og én tekst af hver af følgende forfattere: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg - svenske og norske tekster på originalsprog

--	--

Væsentligste arbejdsformer	klasseundervisning/gruppearbejde/pararbejde/individuel arbejde/processkrivning/elevpræsentationer/dialogcirkel
-----------------------------------	--

Titel 10	Køn, kærlighed og dating i litteraturhistorien: Det moderne gennembrud
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tale: "Hovedstrømninger i 1800-tallets litteratur" (Brandes 1871) - Novelle: "Det røde gardin" (Amalie Skram 1899) - Drama: "Et dukkehjem" (Henrik Ibsen 1879) - Novelle: "Irene Holm" (Herman Bang 1890) - Novelle: "Frøkenen" (Herman Bang 1883) - Novelle: "Pernille" (Herman Bang 1980) - Novelle: "Ane-Mette" (Henrik Pontoppidan 1887) - Essay: "Støv" (Olivia Levison 1885) - Kortfilm: "Et dukkehjem" (Tobias Gundorff Boesen 2015) https://www.ekkofilm.dk/shortlist/film/et-dukkehjem/ <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dokumentar: "1800-tallet på vrangen", episode 6 (DR 2014) - https://www.dr.dk/studie/historie/1800-tallet-pa-vrangen - Uddrag af lærebog: "1870-1914" i <i>Litteraturportalen</i> (Gyldendal) - Youtube: "Impressionisme og Herman Bang" af Søren Vrist https://www.youtube.com/watch?v=G6U1q2u4iIc&t - Uddrag af lærebog: "Det naturalistiske drama" i <i>Det moderne gennembrud #metoo</i> - https://detmoderne-gennembrud.systime.dk/?id=142 - Lærerproducerede dokument om impressionisme og det moderne gennembrud

Omfang	
---------------	--

Særlige fokuspunkter	<p>Forløbet ligger i tematisk forlængelse af elevernes tidligere litteraturhistoriske forløb om køn og kærlighed. Dette forløbs centrale fokus er på det moderne gennembrud og særligt kvinderollen på dette tidspunkt, og hvordan den blev sat under debat af samtidens forfattere. Herman Bang og impressionisme i forlængelse deraf har således stået særligt centralt. I en fokuseret værkklæsning af <i>Et dukkehjem</i> har eleverne arbejdet med det naturalistiske drama og undersøgt den position, kvinden i hjemmet har haft.</p> <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analysere og fortolke fiktive tekster - perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, naturfaglige, teknologiske og erhvervsrelaterede sammenhænge - demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden - navigere i store tekstmængder samt udvælge og anvende tekster kvalificeret og med dokumentation - demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder. <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mindst én folkevis og én tekst af hver af følgende forfattere: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg - mindst seks værker med genremæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlitterære værker
-----------------------------	---

Væsentligste arbejdsformer	klasseundervisning/grupperarbejde/pararbejde/individuel arbejde/elevpræsentationer/
-----------------------------------	---

Titel 11	Hvad griner du af: Humor og sprog
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Novelle: ”Fælder” (Kim Blæsbjerg 2002) - Novelle: ”Her bor i da meget pænt” (Thomas Korsgaard 2019) - Novelle: ”Der er ikke flere sennepsmarker i Danmark” (Helle Helle 2000) - Tale: ”Juletale 2022” (Kirsten Birgit Schøtz Kretz Hørsholm 2022) https://www.youtube.com/watch?v=Ovna4nFbEN0 - Kampagnefilm: <ul style="list-style-type: none"> o ”Få orden på livet ditt” (IKEA 2006) https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=dcy1aE2e7CQ&embeds_referring_euri=https%3A%2F%2Fmatboks.wordpress.com%2F&feature=emb_imp_woyt o ”The DNA-journey” (Momondo 2016) https://www.youtube.com/watch?v=tyaEQEmt5ls

	<ul style="list-style-type: none"> ○ "Det fornuftige valg" (Opel 2019) https://youtu.be/HtXZHNbZInM, https://www.youtube.com/watch?v=0LzZMwjGCiQ, https://www.youtube.com/watch?v=sesrZEiXoTU ○ "Wupti Pede – gratis pære" (Wupti.com 2013) https://youtu.be/RG205yBexrI ○ "Bademestre på golfbanen" (Lalandia 2006) https://youtu.be/nn-rl6oeK50 - Kortfilm: <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>HJEM</i> (Oliver Bech 2020) https://www.youtube.com/watch?v=5dx_VQD_hPc ○ <i>I follow you</i> (Jonathan Etzler 2015) https://www.youtube.com/watch?v=TgZiUyfMIWU ○ <i>Ikki illa meint</i> (Andrias Høgenni 2019) https://www.ekkoilm.dk/shortlist/film/ikki-illa-meint--/ ○ <i>Color me</i> (Martin de Thurah 2021) https://vimeo.com/451425991 ○ <i>Og nu til vejret</i> (Lars Hundebøll 2012) https://www.ekkoilm.dk/shortlist/film/og-nu-til-vejret/ <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lærerproduceret materiale om humorteori herunder uoverensstemmelsesteori, lettelsesteori, overlegenhedsteori - lærerproduceret materiale om faceworkteori. - Artikel: "Humorens sproglige virkemidler" https://litteratursiden.dk/artikler/humorens-sproglige-virkemidler - Uddrag af fagbog: "Kampagnevideoens genretæk" fra <i>Textur</i> https://textur.systime.dk/?id=389 - Uddrag af fagbog: "SHORTS" – <i>kortfilm i undervisningen</i> https://shorts.systime.dk/?id=133&L=10
--	--

Omfang	
Særlige fokuspunkter	<p>I dette forløb har fokuset være på humor, og hvordan man opnår dette igennem bl.a. sproget. Klassen har arbejdet med humorteori herunder lettelsesteori, uoverensstemmelsesteori samt overlegenhedsteori. Klassen har med humor og ironi som fokus analyseret kampagnefilm i et forsøg på at koble teori og praksis. Derudover har klassen også undersøgt, hvordan en fælles viden og fælles overbevisning er nødvendig for at kunne opleve humor. I forlængelse deraf har klassen arbejdet med Goffmanns teori om facework og benyttet denne viden i analyser af bl.a. noveller og kortfilm.</p> <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion, herunder anvende grammatisk terminologi - demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge - anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere - analysere og fortolke fiktive tekster - navigere i store tekstmængder samt udvælge og anvende tekster kvalificeret og med dokumentation

	<ul style="list-style-type: none"> - demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dansk sprog, sproglig variation og faglige udtryksformer, herunder naturvidenskabeligt og teknologisk fagsprog - billeder, film og øvrige multimodale tekster - danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder - svenske og norske tekster på originalsprog - litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metode
--	---

Væsentligste arbejdsformer	klasseundervisning/gruppearbejde/matrixarbejde/skriftligt arbejde/pararbejde/individuelt arbejde/elevpræsentationer/
-----------------------------------	--

Derudover er bogen ” Guide til skriftlig dansk htx og teknisk eux” fra systime <https://guidetilskriftligdanskhtx.systime.dk/?id=142> brugt til arbejde med skriftlige afleveringer.